οὐδὲν οὐδέπω σοι πάρεστι. μόνῳ δὲ τῷ ὁρμᾷν καὶ ἀφορμᾷν χρῶ, κούφως μέν τοι καὶ μεθ' ὑπεξαιρέσεως, καὶ ἀνειμένως.

Κεφ. γ'.

Ἐφ' ἑκάστου τῶν ψυχαγωγούντων, ἢ χρείαν παρασχόντων, ἢ στεργομένων, μέμνησο ἐπιλέγειν, ὁποῖόν ἐστιν, ἀπὸ τῶν σμικροτάτων ἀρξάμενος. ἂν χύτραν στέργης, ὅτι χύτραν στέργεις. κατεαγείσης γὰρ αὐτῆς, οὐ ταραχθήσῃ· ἂν παιδίον σαυτοῦ κα-

ἀφορμῇ in diſciplina Stoica ad relationes, ſive naturales, ſive acquiſitas, inter patrem v. c. & filium &c. adeoque ad officia pertinebat, vt alter ille de ὀρέξει ad πάθη, ſ. animi motus & perturbationes: cf. Arrian. I, 18. III, 2. itaque diſcipulo ὁρμᾷν permittit, ὀρέγειν non permittit.

μεθ' ὑπεξαιρέσεως,) Lat. *cum exceptione*, n. niſi res aliter ceciderit. Seneca de Benef. IV, 34. *Sapiens ad omnia cum exceptione veniet: ſi nihil inciderit; quod impediat.* Exemplum eſt c. 4. lavatum eo: at eo animo, vt cogitem, fieri poſſe, vt id perficere nequeam.

ἀνειμένως) v. infr. 48. §. 2. pro μέντοι Nilus & Hafn. ἀνυπερθέτως, e gloſſa forte, ſed contra ſenſum.

ἐφ' ἑκάστου — μέμνησο ἐπιλέγειν.) MS. Gerdeſ. & Salm. ed. cum Paraphr. ἐφ' ἑκάστῳ, qui caſus vi

poteſtate ſunt, nihil, quod honeſte appetas, adhuc tibi adeſt. At impetu ſolo & declinatione vtere, verum leuiter, & cum exceptione, & remiſſe.

CAP. III.

Singulis in rebus, quae vel animum oblectant, vel uſui inſeruiunt, vel diliguntur, memento verbis ſubiicere; quales illae ſint, a minutiſſimis exorſus. Si ollam diligas, dic te ollam diligere: nam ea confracta non perturbaberis. ſi puellum tuum aſca-

vi praepoſ. cum hoc verbo jungitur: vt ſup. πάσῃ φαντασίᾳ τ. ἐπίλεγε. Sed cum ſecundo caſu rei ſ. obiecti, vt dicere ſolemus, etiam inf. c. 4. c. 9. c. 10. ubi tamen Paraphr. & MS. Salm. itidem ἐφ' ἑκάστῳ habent.

ἢ χρείαν παρασχόντων) χρείαν e Salmaſ. habemus, & ſic Regius; vulgo χρείας. Iidem παρεχόντων, cum MS. Hafn. & Nilo; mox ἀρξάμενος repoſui ex ed. Salm. Nilo, MS. Hafn. & Regio, vulgo ἀρχόμενος.

ὅτι χύτραν στέργεις) MS. Hafn. cum Regio, στέργω, mox tamen Hafn. ſolum ὅτι ἄ. καταφιλῶ. v. Schol. Sic inf. c. 47. λέγε, ὅτι ὕδωρ πίνεις, in aliis eſt πίνω; alterum hoc præfert Meibomius, quia alias poſt λέγεις prima perſona ſubiici ſolet. v. c. 4. & 6. Ceterum Wolfius e Simplicio lectionem laudat: ἂν χ. σείεις, ὅτι χ. σείεις, quae tamen nuſquam comparet.

ἀπο-

καταφιλῆς, ἢ γυναῖκα, ὅτι ἄνθρωπον καταφιλεῖς. ἀποθανόντος γὰρ αὐτοῦ, οὐ ταραχθήσῃ.

Κεφ. δ'.

Ὅταν ἅψασθαί τινος ἔργου μέλλῃς, ὑπόμνησον σεαυτὸν, ὁποῖόν ἐστι τὸ ἔργον· ἐὰν λουσόμενος ἀπίῃς, πρόβαλε σεαυτῷ τὰ γινόμενα ἐν αβλανείῳ· τοὺς ἀποῤῥέοντας, τοὺς, ἐγκρουομένους, τοὺς λοιδοροῦντας, τοὺς κλέπτοντας· καὶ οὕτως ἀσφαλέστερον ἅψῃ τοῦ

ἀποθανόντος γὰρ αὐτοῦ) vltima vox ab Hafn. Nilo & Regio abeſt, nec male; vti quoque αὐτῆς paullo ante poſt κατεαγείσης in Hafn. & Nilo.

ὅταν ἅψασθαι) Salm. MS. Hafn. Nilus ἅπτεσθαι, quod & Simplic. exhibet p. 284. & Paraphr.

ὑπόμνησον.) Salm. ὑπομίμνησκε. Sic Nilus & Hafn.

ὁποῖόν ἐστι τὸ ἔργον.) Salmaſius ap. Meibom. p. 40. & MS. Hafn. & Harr. cum Paraphr. ὁποῖόν τί ἐστιν. Sic quidem elegantiores; & inf. c. 32. ὁποῖον δέ τί ἐστιν. Emendandus in hac formula Simplic. p. 57. ὅτι καὶ τούτων (actionum noſtrarum) τὴν φύσιν δεῖ προσλογίζεσθαι, ὁποῖά τινα ἔχει συμβαίνοντα. lege ὁποῖάν τινα n. φύσιν. Sic idem inf. κἂν μὴ συμβῇ τι δυσχερὲς — φύσιν δὲ ἔχῃ πολλάκις ἐπισυμβαίνειν.

Sed

oſculere, aut vxorem, ſubde, te hominem oſculari: nam eo mortuo non perturbaberis.

CAP. IV.

Opus aliquod aggreſſurus, ipſe tibi in memoriam reuoca, cuius modi ſit illud opus. Si lauatum abieris, ea tibi proponito, quae fiunt in balneo; alios erumpere, alios irruere, alios conuicia facere, alios furari: atque ita tutius rem aggredieris, ſi ſtatim ver-

Sed in noſtro *ὁποῖόν ἐστιν*, omiſſo *τι*, occurrit etiam c. 3. vbi tamen & Paraphr. *ὁποῖόντί ἐστι.* & c. 29. *ὁποῖόν ἐστι τὸ πρᾶγμα.* c. 32. *ὁποῖον δ᾽ἂν ᾖ.*

τοὺς ἀποῤῥέοντας, τοὺς ἐγκρουομένους.) Hanc lectionem vulgatis probabiliorem revocaui ex ed. Ven. 1535. Naog. Wolf. & MS. Gerdeſ. A Salmaſ. inde legebatur *ἀποῤῥαίνοντας* & *ἐκκρουομένους*, quod vert. *perfundi* & *loco pelli.* At Epictetus vult eum, qui aliquam rem aggreditur, animo ſecum reputare, quot caſibus, impedimentis & periculis res obnoxia ſit: Atqui in balneo, *perfundi*, nihil eſt aduerſi. *Loco* vero *pelli* non niſi dure intelligendi eſſent, qui cum lauatum aſſederunt, ab aliis foras eiiciuntur. Sed & illi lectioni, quam recepimus, quid facerent, non videbant interpretes; nam ex

τοῦ ἔργου, ἐὰν εὐθὺς ἐπιλέγῃς, ὅτι λούσασθαι θέλω, καὶ τὴν ἐμαυτοῦ προαίρεσιν κατὰ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι. καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἑκάστου ἔργου. οὕτω γὰρ, ἄν τι πρὸς τὸ λούσασθαι γένηται ἐμποδὼν, πρόχειρον ἔσται, ὅτι οὐ τοῦτο ἤθελον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμαυ-

exposuerunt similiter, *alios perfundi*, *alios loco pelli.* Mihi potius de trusione & ὠθισμῷ turbae exeuntium e balneo & ingredientium, dum mutuo se premunt, & vrgent, accipiendum videtur: in quam rem v. Lucian. Nigr. c. 13. & 34. Seneca ep. 56. Arrian. IV, 8. Ἀποῤῥέοντες de turba abeuntium, vt ἐπιῤῥεῖν de multitudine accurrentium, ὑποῤῥεῖν &c. ἐγκρουόμενοι, qui per turbam confertam ingredi nituntur; atque hinc apte οἱ λοιδοροῦντες, uti fit in turba tumultuante, subiunguntur. Meibom. e Cod. Salm. pro ἐγκρουόμενοι reposuerat ἐνσειόμενοι, male interpretatus, *incutientes;* idem & Var. Harris. exhibebant; nec multum abest, quin pro vero habeam, nisi verendum foret, ne sit interpretamentum. Arrian. IV, 4. p. 590. de frequentia Olympiis ἄλλος ἄλλῳ ἐνσείεται.

τοὺς κλέπτοντας.) Nota res de λωποδύταις, praemiatoribus, h. vestium furibus in balneis. v. Intpp. ad Petron. 30. Hinc ἀποδυτήρια in balneis & ἱματιοφύλακες. v. Lucian. Hipp. c. 8.

ἐὰν εὐθὺς ἐπιλέγῃς, ὅτι λουσ.) Ita cum Meibom. e Cod. Salm. Hafn. lego; cui accedunt Var. Harrisii. it. Paraphr. & Nilus. vulgo εὐθὺς post

verba haec ſubdas: Lauare volo, meamque voluntatem naturae congruentem ſeruare. et ſimiliter in ſingulis rebus; ſic enim, ſi quid inter lavandum impedimenti accidat, promtum erit: Non hoc volebam tantum,

poſt ὅτι reiectum; in Salm. ed. plane omiſſum.

καὶ τὴν ἐμαυτοῦ προαίρεσιν κατὰ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι) προαίρεσις, ut ſemel dicam, Stoicis eſt proprie animi deliberatio de eligenda re; αἵρεσις autem electio ipſa, ſive decretum animi ex illa ratiocinatione, voluntas, propoſitum: atque hoc ipſum etiam προαίρεσις dici videtur, vt hl. quo ſenſu Heſych. προαίρεσις, ἡ ἐπιλογὴ κακοῦ ἢ καλοῦ. Hinc προαιρετικὰ quae noſtri arbitrii ſunt, ἀπροαίρετα, quae non ſunt, quae ſub voluntatem noſtram non cadunt v. Arrian. III, 8. Jam προαίρεσις κατὰ φύσιν ἔχουσα, non velle niſi naturae convenienter, h. niſi ea, quae in poteſtate noſtra ſunt, adeoque non indignari, ſi impedimenta, caſus inopinati &c. interueniunt, re ſuſcepta. Naog. ed. omittit ἔχουσαν, quod tamen & inf. legitur, & c. 13. & c. 30. ab eadem & MS. Gerdeſ. abeſt mox γίνηται.

καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἑκάστου ἔργου.) Meibom. e Cod. Salmaſ. ſubiicit his: οὐ διαμαρτήσεις; quae & Var. Harriſ. exhibent.

ὅτι οὐ) Wolf. cum ceteris διότι. Salm. ὅτι ἀλλ' οὐ. Argent. διότι ἀλλ' οὐ.

ἐμαυτοῦ προαίρεσιν κατὰ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι· οὐ τηρήσω δὲ, ἐὰν ἀγανακτῶ πρὸς τὰ γινόμενα.

Κεφ. ε.

Ταράσσει τοὺς ἀνθρώπους οὐ τὰ πράγματα, ἀλλὰ τὰ περὶ τῶν πραγμάτων δόγματα. οἷον ὁ θάνατος οὐδὲν δεινὸν, ἐπεὶ καὶ Σωκράτει ἂν ἐφαίνετο· ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ περὶ τοῦ θανάτου, ὅτι δεινὸν, ἐκεῖνο τὸ δεινόν ἐστιν. ὅταν οὖν ἐμποδιζώμεθα, ἢ ταραττώμεθα, ἢ λυπώμεθα, μηδέποτε ἄλλους αἰτιώμεθα, ἀλλ' ἑαυτοὺς, τουτέστι τὰ ἑαυτῶν δόγματα. ἀπαιδεύτου ἔργον, τὸ ἄλλοις ἐγκα-

τὰ περὶ πραγμάτων δόγματα.) Salmaſ. ed. & Paraphr. τὰ περὶ αὐτῶν δ. Δόγματα eaedem videntur eſſe atque ὑπολήψεις, de quibus ad c. 1. vnde & ſaepe coniungit Arrianus vc. I, c. 11. p. 70. & inf. c. 20. quod ante δόγμα, id mox ὑπόληψις. cf. Laert. III, 51.

οἷον ὁ θάνατος —) ita collige: quae vere, & natura ſua, nec tantum opinione, mala ſunt, omnibus, inprimis ſapientibus, iisque, qui naturam incorruptiorem ſervarunt, mala videri debent. Jam autem mors &c. Nilus, ὁ θάνατος οὐ δεινόν.

τὸ δόγμα τὸ περὶ τοῦ θανάτου, ὅτι δεινὸν, ἐκεῖνο

ſed & voluntatem meam naturae conſentaneam conſeruare: non ſeruabo autem, ſi ea, quae fiunt, aegre tulero.

CAP. V.

Perturbant homines non res ipſae, ſed de rebus decreta; verbi cauſſa, mors nihil terribile eſt: alioquin & Socrati ita viſum fuiſſet: ſed decretum de morte, eſſe eam aliquid terribile, hoc eſt illud terribile. Cum itaque impedimur, aut perturbamur, aut triſtamur, nunquam alium incuſemus, ſed nos ipſos, hoc eſt, noſtra decreta. Alios incuſare, ob quae ſibi male eſt, hominis eſt

νο τὸ δεινόν ἐστι) vltima ex ed. Salm. acceſſere; vulgo vbique deſiderantur; ſed extant quoque in Gerdeſ. Hafn. & Nilo, niſi quod in hoc ἐκεῖ eſt. Iidem cum ed. Arg. & Regio διότι δεινὸν, porro ex iisdem articulum ante θανάτου repoſui.

ἤ λυπώμεθα) haec primum in Salm. ed. apparent; agnoſcit & Simplic. p. 67. Nilus, Hafn. & Regius. Idem cum Argent. pro ταραττώμεθα, σπαραττώμεθα, v. I. § 3. mox pro ἄλλους ed. Salm. ἄλλον, & Paraphr. μήποτε ἄλλον, Nilus & Hafn. ἄλλον μηδένα: hi & inf. ἄλλῳ ἐγκαλεῖν & μηδ᾽ ἄλλῳ, μήτε ἑαυτῷ.

ἀπαιδεύτε) cf. Arrian. III, 19. II, 11.

ἐγκαλεῖν, ἐφ᾽ οἷς αὐτὸς πράσσει κακῶς. ἠργμένου παιδεύεσθαι, τὸ ἑαυτῷ. πεπαιδευμένου, τὸ μήτ᾽ ἄλλῳ, μήθ᾽ ἑαυτῷ.

Κεφ. ς΄.

Ἐπὶ μηδενὶ ἐπαρθῇς ἀλλοτρίῳ προτερήματι. εἰ ὁ ἵππος ἐπαιρόμενος ἔλεγεν ἄν, „ὅτι καλός εἰμι,„ οἰστὸν ἂν ἦν. σὺ δ᾽ ὅταν λέγῃς ἐπαιρόμενος, ὅτι ἵππον καλὸν ἔχω, ἴσθι ὅτι ἐπὶ τοῦ ἵππου ἀγαθῷ ἐπαίρῃ. τί οὖν ἐστι σόν; χρῆσις φαντασιῶν. ὥσθ᾽ ὅταν ἐν χρήσει

ἀλλοτρίῳ πρ.) *in rebus externis.* memento illa e cap. I. τὰ δὲ οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν — ἀλλότρια. cf. ad hoc cap. Arrian. III, 14. f. In Nilo primum capitis voc. ἐπὶ abest, & mox ἄν.

ὅτι ἐπὶ τοῦ ἵππου ἀγαθῷ,) ita reposui contra librorum consensum e coniectura, quam a Simplicio confirmari vidi; is enim p. 72. καὶ τὸ ἐν ἵππῳ τοίνυν ἀγαθὸν τοῦ ἵππου ἐστὶν αὐτοῦ. Vulgo ἐπὶ ἵππῳ ἀγαθῷ. atqui ἀλλοτρίου προτερήματος exemplum laudare vult; tum & mox opp. ἐπὶ σῷ τινι ἀγαθῷ; igitur ante fuisse debet ἵππου ἀγαθόν. Ita in Fragm. p. 745. in simili re equos ait κρείττονας esse ἐξ ἑαυτῶν ἀρετῆς, vbi ἀρετὴ quod hl. ἀγαθόν. Jam Cl. Vptonum in hanc emendationem incidisse video, sed is ἐπὶ ἵππου legebat quod graecum non est: dicunt enim ἐπὶ ἵππῳ quidem, at in altero casu ἐφ᾽ ἵππου, & ἐφ᾽ ἵππων.

χρῆσις φαντασιῶν) h. *visorum*, v. ad c. I. *vsus* vero

eſt ineruditi; eius, qui erudiri coepit, ſe ipſum; eruditi, neque alios, neque ſeipſum.

CAP. VI.

Ob nullam alienam praeſtantiam efferaris. Si equus ſeſe efferens diceret, Pulcher ſum, ferendum id eſſet; tu vero cum ſuperbia elatus dicis, Pulchrum equum habeo, ſcito te ob equi bonum ſuperbire. Quid igitur tuum eſt? Vſus viſorum. Qua propter,

vero n. vt recta de rebus viſa, atque adeo opiniones, concipias; qui fons eſt rectarum ὁρμῶν & ὀρέξεων, adeoque actionum noſtrarum. Haec χρῆσις φ. caput praecipuum diſciplinae Stoicae, vnde totus in eo Epictetus ap. Arrianum

κατὰ φύσιν σχῇς) n. vt non pro bonis habeamus, niſi, quae in nobis & noſtra poteſtate ſunt. Nilus & Haſn. ἔχῃς, & paullo ante ὅταν οὖν.

τηνικαῦτα ἐπαρθήσῃ) Meibom. probante Vptono inter haec verba inſeruit e Cod. Salm. εὐλόγως, quod & Harriſii Var. agnoſcebant. Verendum tamen, ne interpretamentum ſit; ſi quidem fut. pro imperatiuo poſitum accipiendum eſt. Neque vero ἐπαίρεσθαι hl. de *ſuperbia* & *faſtu*, qui a ſapiente abeſſe debet, ſed de *celſitudine animi*, & *dignatione ſui ipſius*, intelligi velim. cf. Simplic. p. 78. mox commate ſequ. ed. Salm. ἐπαίρῃ.